

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

De S. Petro Episcopo Martyre, Forte Eodem Cum S. Petro Capitolio, In
Arabia. Sylloge Historico-Critica. Quis hic Sanctus et quando martyrio
affectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

A ratam habuit anno 1659, eamque senatus regis rite approbavit. Hunc in modum Barnabitis, qui 9 Maji anno 1656 decreto supremi senatus Parisiensis

admissi Parisiis fuerant, pacifice Eligianum S. Aureæ asceterium, tot vicissitudinibus obnoxium, possidere in posterum licuit.

DE S. PETRO EPISCOPO MARTYRE, FORTE EODEM CUM S. PETRO CAPITOLIO,

IN ARABIA.

SYLLOGE HISTORICO-CRITICA.

Quis sit hic Sanctus et quando martyrio affectus.

C. B.

ANNO DCCCLIII.
Per S. Petrum,
qui a Romano
et Castellano
hodie annun-
tiatur,

Baronius aliique eruditissimi viri, qui Martyrologium Romanum reformarunt, hodie in hoc S. Petrum, episcopum martyrem, ita annuntiant: Damasci, sancti Petri, episcopi et martyris, qui accusatus apud Agarenorum principem, quod fidem Christi doceret, lingua, manibus pedibusque amputatis, cruci affixus, martyrium consummavit. Castellanus eadem etiam annuntiatione, totidem fere verbis concepta, in Martyrologio suo Universali, utpote cui totum Romanum, Gallicæ redditum, inseruit, S. Petrum, episcopum martyrem, hodie commemorat. Verum, inquiet non nemo, nec Martyrologium Romanum, nec Universale Castellani civitatem exprimit, cujus Petrus, quem celebrant, fuerit episcopus. Quo ergo de S. Petro, episcopo martyre, in binis illis Fastis sacris sermo est? An forte de S. Petro, Damasci metropolitæ, cujus ad annum secundum Constantini Copronymi in sua Chronographia meminit Theophanes? Antequam meam hac super re promam sententiam, quoniam hic usui sæpe futurum est, quod de S. Petro, Damasci metropolitæ, sanctus ille, Sancto huic eovæus, chronographus memoriæ prodit, totum id hic in medium adduco; ac ipsa quidem Græca Theophanis verba huc transcribo, ut ita suum ferre queat eruditus lector iudicium de nova versione Latina, quam vis subjuncturus sum, quod antiquitus ab Anastasio bibliothecario novissimeque a Jacobo Goaro sat accurate, ut apparet, Latine reddita non sint.

S. Petrus, Damasci metropolitæ, de quo hic Theophanes,

C Sic habent: Ὁσουλὸς δὲ Πέτρον τὸν ἀγιώτατον μητροπολίτην Δαμασκού ἡλιοποιομένην ἐκέλευσε, ὡς ἀνάγκη ἐλέγχοντα τὴν τὸν Ἀράβων καὶ Μανιχαίων ὁμοσέβειαν. Ἐξόρισεν δὲ αὐτὸν κατὰ τὴν ἐδαφίαν Ἀραβίαν, ἕως καὶ τελευτῆσαι μαρτυρήσας ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ τρανῶς ἐφανήσας τὴν ψαῖαν λειτουργίαν, ὡς οἱ διηγησάμενοι φασὶν ἰδίαις ἀκοαῖς πεπληροφορηθεῖσαι. En nunc adornatam a me versionem Latinam: Porro Valid (Arabum scilicet princeps) Petro, sanctissimo Damasci metropolitæ, utpote Arabum et Manichæorum impietatem palam redarguenti, linguam jussit præscindi. Adhæc illum in Felicem Arabiam relegavit; ubi etiam martyrio consummatur, cum Christo perhibuit testimonium, divinumque Missæ Sacrificium clara voce celebravit, uti, qui retulerunt, propriis se auribus percepisse, asserunt. Ita Theophanes, brevi, quæ ad S. Petrum, Damasci metropolitam, spectant, elogio exponens. Inquiri nunc, de quo S. Petro, episcopo martyre, in binis Fastis sacris supra laudatis sermo instituitur. Sanctus Petrus, Damasci episcopus, seu potius metropolitæ, de quo verbis huc jam transcriptis Theophanes, a Galesinio ad 4 Januarii annuntiat; apud nos autem ad eundem diem inter Prætermisissos refertur hoc modo: « S. Petrus, episcopus Damascenus, martyr. » Galesin. De eo Martyrol. Roman. iv Octobr. Fecerunt itaque, uti ex his verbis nemo non intelliget, in ea opinione Majores nostri, ut per Petrum, episcopum martyrem, qui hodie Romano inseritur, designari existimarint. S. Petrum, Damasci metropolitam, ab Arabibus, uti ex Theophane apparet, martyrio affectum.

5 Porro eandem etiam opinionem amplexi sunt Castellanus in Sanctorum Tabula, Martyrologio suo Universali subjecta, et auctor Indicis ad Martyrologium Romanum, anno 1701 typis Moretiani excusum; his autem, uti etiam Majoribus nostris, in eadem sententia jam præverat Baronius. Etenim in suis, quas Martyrologio Romano adjecit, Annotationibus hodie in Petrum, episcopum martyrem, ita observat: De eodem (Petro scilicet, episcopo martyre) hac die Græci in Menologio (Sirlletiano scilicet, quod Menologio Græcorum Baronius semper intelligit) ejusque certamen describunt... Meminit ejusdem (Petri, episcopi martyris) Cedren. in Compend. anno secundo Copronymi. Petrus, de quo ad 2 Constantini Copronymi annum in suo Historiarum Compendio Cedrenus, alius non est, quam S. Petrus, Damasci metropolitæ, ab Arabibus, teste Theophane, pro fide occisus, ac proin hunc Sanctum hodie celebrari in Romano, vult Baronius. Quapropter cum eruditissimus hic Martyrologii Romani reformator compertum utique habuerit, de quibus in hoc Sanctis faceret sermonem, ei ego hic, decessorum meorum motus exemplo, propense assentior, de quo S. Petro, Damasci metropolitæ, ab Arabibus occiso, qui præterea Martyrologio Romano nusquam alibi inscribitur, hodie in hoc agi, persuasum habeo. Nec, ut contrarium sentiam, movere me potest, quod Petrus, episcopus martyr, a Romano, cui inscribitur, Damasci ponatur; Petrus autem, Damasci metropolitæ, non ibi, sed in Arabia, uti ex Theophanis verbis, supra huc transcriptis, liquet, vitæ cursum terminavit.

designari ostenditur

E

4 Cum enim, etsi Damasci non consummarit, inceperit tamen, teste Theophane, Petrus, Damasci metropolitæ, ibidem martyrium, potuit hinc, etsi etiam cultum ecclesiasticum, Sanctis deferri solitum, ratione ejus posset Damasci poni, ibidem apud Christianos, sub Saracenorum jugo gementes, verosimiliter adeptus non fuerit, diu nihilominus in honorifica celebrique apud illos manere memoria, eaque de causa Damasci a Martyrologii Romani conditoribus reponi. Verum alia longe gravior difficultas hic occurrit. [Etenim per hodiernum Romani Martyrologii Petrum, episcopum martyrem, etiam designatur Petrus, Sirlletiano Græcorum Menologio hodie inscriptus et Capitolius vocatus. Id verbum præced. huc transcriptis a Baronio sat aperte innuitur, patetque vel ex sola de S. Petro, episcopo martyre, Romani Martyrologii annuntiatione, utpote ex elogio, quo Petrus Capitolius in Sirlletiano hodie ornatur, maximam partem manifestissime deprompta. Quapropter, cum ex supra dictis per hodiernum Romani Petrum etiam designetur Petrus, Damasci metropolitæ, ab Arabibus necatus, necesse est, ut hic a Petro Capitolio non distinguatur. At vero est etiam, cur inter Petrum, Damasci metropolitam, et Petrum Capitolium distinctio facienda non immerito queat videri. Hic enim in Sirlletiano hodie ita memoratur: Eodem die (4 Octobris) commemoratio sancti martyris Petri Capitolii. Hic, cum sapientia multis præstaret, legitimo matrimonio copulatus, cum tres filios genuisset, monasticam vitam subiit; presbyter vero creatus ab episcopo Bostrensi, tanquam Christianorum magister, accusatus est apud Agarenorum principem. Itaque propter

Hic S. Metropolitæ a S. Petro Capitolio, Menologio Sirlletiano

F

AUCTORE
C. B.

propter Christi confessionem ad Damascenorum regionem ductus, lingua ei exciditur: sed, cum apertius et velocius loqueretur; dextera manu et pedibus truncatur, postea, effossis oculis, cruci affigitur, atque, abscisso capite, in ignem traditus, in flumen demersus est.

aliisque sa-
cris Græco-
rum Fastis
inscripto,

5 Itaque, si his Sirtletiani verbis standum sit, Petrus Capitolius non in Felici Arabia, ubi de Petro, Damasci metropoli, refert Theophanes, sed in Damascenorum regione gloriosum pro fide martyrium consummavit. Atque hæc prima est ratio, ob quam Petrus Capitolius a Petro, Damasci metropoli, distinguendus queat videri. Alteram nunc addo. Menæa Græcorum excusa, quæ in suo Menologio, moderna Græcorum lingua conscripto, presse iterum de more hic sequitur Maximus Margunius, S. Petrum Capitolium elogio, quod Sirtletiano jam dato fere ad amissim consonat, quodque proinde huc non transcribo, hodie etiam celebrant; elogio autem hanc annuntiationem præmittunt: Τῆ αὐτῆς ἡμέρας τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πέτρος Καπιτωλεσιῶν, id est, Eodem die sancti martyris Petri Capitoliorum; qui sensus utique imperfectus est ac mutilus; vocabulo autem episcopi aut alio synonymo, proxime post vocem Capitoliorum adjecto, videtur supplendus. Menæa enim, ut mihi equidem apparet, illo significatum volunt, Petrum, quem memorant, Capitoliorum fuisse episcopum. Ita autumo, quod idem Petrus, qui in Menæis, hodie etiam in Menologio Basiliano memoratur; in elogio autem, quo in posteriori hoc sacro Græcorum monumento ornatur, Capitoliorum fuisse episcopum, diserte affirmetur. Jam vero, cum id ita sit, simulque S. Petrus, Damasci metropoli, quem Theophanes, laudat, Capitoliorum episcopum hanc fuerit, consequens est, ut hic Sanctus Metropoli a Petro Capitolio, si modo Menæis ac præsertim quidem Basiliano Menologio certa sua constet fides, indubie sit diversus. Atque ita, studiosè lector, bina jam habes argumenta, quæ Petri, Damasci metropolitæ, a Petro Capitolio distinctionem suadere sint nata. An plane etiam eam evincant, nunc inquirò.

diversus seu
distinctus,

6 Nullum monumentum, nullus auctor antiquus Petri ejuspiam, ab Arabibus pro fide occisi, qui Capitoliorum episcopus fuerit, mentionem uspiam facit; Menæa autem et ambo Menologia jam laudata, quæ Petrum, qui Capitoliorum episcopus fuerit, existisse innuunt, certam atque indubitam fidem non merentur hac in re, utpote quæ omni antiquitatis testimonio destituta, ac præterea aliunde in dubium revocari queat, prout jam nunc ostendo. Secundum Menologium Basilianum, cujus pariter de S. Petro Capitoliorum, ut ait, episcopo, elogium huc transcribere visum non est, ἐλλῆρ, id est, ethnicus seu gentilis (perperam enim in editone, studio et opera Eminentissimi Annibalis Albani adornata, Græcus vertitur) fuit is S. Petrus, multosque ethnicorum, cum jam Christi doctrinam suisset amplexus, ad fidem convertit; at vero si Menæa Sirtletianumque, quod ex his, ut apparet, est de promptu, Petri Capitolii elogium spectes, hic Sanctus e Christianis parentibus natus, nec unquam ethnicus fuisse, videtur. Adhæc secundum Basilianum idem S. Petrus ab idololatriæ, mota in Christianos persecutione, fuit occisus; verum secundum Sirtletianum et Menæa non ab idololatriæ, sed ab Agarenis seu Saracenis, qui utique idololatriæ non erant, fuit id perpetratum. Scriptores adeo, qui sacros illos Græcorum Fastos condiderunt, inter sese hic plurimum dissident, fasque proinde videtur suspicari, nullum ex his habuisse, quæ ad S. Petrum, quem celebrant, spectarent, sufficienter comperta. Hinc porro dubitari etiam, ut apparet, non immerito potest, an non idem sacrorum Fastorum conditores, qui præterea sæpissime alibi a vero deprehenduntur devii, e civitate Capitolieni, in qua, ut Menæa tradunt, S. Petrus, Capitolius inde dictus, natus et enutritus est, civitatem aliam, cui is episcopus præfuerit, perperam fecerint; item an non Damascenorum regionem, in qua S. Petrus, Da-

masci metropoli, incepit martyrium, pro Felici D Arabia, in qua id consummavit, inepte notarint. Forte itaque nullus unquam S. Petrus, qui Capitoliorum fuerit episcopus, in rerum natura existit, ac proin is, quem sacri Græcorum Fasti celebrant, alius forsitan non est, quam Petrus, Damasci metropoli, uno atque altero aut forte etiam pluribus falsis coloribus per Græcos depictus.

7 Quod ut quis credat propensius, moveri etiam potest ex eo, quod saltem Theophanem inter et laudatos sacros Græcorum Fastos quorum ad primum, quod S. Petrum, Damasci metropolitam, et S. Petrum Capitolium apud Damascenos subiisse narrant, supplicii genus, hujus causam miraculungue Sancti, absque lingua loquentis, sat recte conveniat. Leguimus nihilominus in suo Oriente Christiano Petrum, Damasci metropolitam, a Petro Capitolio distinguere videtur. Illum enim Operis illius tom. II, col. 856 et seq. Damascenos inter metropolitas; hunc vero tom. III col. 718 Capitolienienses inter episcopos recenset. Adhæc posteriori e binis hisce locis dubitare se, innuit, num Petrus, quem Menologium Basilianum et Sirtletianum seu Canisianum memorant, Capitoliadis reipsa episcopus fuerit, et quandam martyrium subierit. Quam ob rem, cum priori loco S. Petri, Damasci metropolitæ, necem, ut apparet, anno 745 affigat, vi-

ut secus sen-
tire videatur
Leguimus,
forsan non
est;

detur utique vel ex hoc solo capite Petrum Damasci metropolitam, a Petro Capitolio facere diversum. Verum, quidquid sit de Leguini hac in parte sententia, Baronius equidem, uti ex jam dictis facile colliges, et Castellanus in sua Sanctorum Tabula supra citata, Petrum, Damasci metropolitam, cum Petro Capitolio opinantur esse eundem, ego autem, rationibus jam adductis impulsus, binis illis scriptoribus non illibenter assentior; quod nihilominus sub hac restrictione dumtaxat facio, ut eorum opinionem omnino certam non asseram. Jam vero, si hæc veritati reipsa forte consonet, in Martyrologio Romano alisque etiam omnibus Fastis sacris tam Petrus Capitolius, quam Petrus Damasci metropolitæ, memorari utique dignus erit; quod si autem contra a veritate sit devia, iisdem omnibus Petrus, Damasci metropolitæ, de cujus sanctitate et Theophane, integræ fidei scriptore, constat, inscribi certo merebitur, non etiam Petrus Capitolius; utpote qui sic e solis sacris, qui subinde etiam indignos Sanctis accensent, Græcorum Fastis notus fuerit; quibus cum insuper absque temporis nota sit inscriptus, dubitare etiam sine, an ante, an post exortum Phontanum schisma floruerit, ac proin an cultum ab orthodoxis Græcis sibi delatum unquam habuerit.

8 Atque hinc est, cur ea dumtaxat, quæ ad Petrum, Damasci metropolitam, pertinent, dilucidare jam nunc aggrediar. Passus est hic Sanctus noster, quod Arabum seu Saracenorum, Manichæorumque impietatem, uti Theophanes num. 2 docet, palam redargueret. Arabes scilicet seu Saraceni Mahometanæ sectæ asseclæ, sæculo octavo, quo Sanctus Damascenæ ecclesiæ episcopus præerat, in tota late Syria, inque ipsa amplissima regionis hujus civitate Damasco dominabantur. His vivebant immixti repululantes denuo impiæ non minus sectæ homines, Manichæi, qui subinde etiam Mahometanos Arabum principes adversus fideles Catholicos extimulabant. Sedulam interim pro fide tutanda curam gerere non destitit sanctus Præsul. Testatum id adhuc faciunt duo Opuscula, a Joanne Damasceno jussu ejus conscripta. Ambo exstant tom. I Operum, quæ, S. Joannis Damasceni nomine inscripta, Leguimus anno 1712 in lucem publicam dedit, a pag. 590 usque ad pag. 429 inserta. Alterum complectitur fidei professionem, hæreticæ pravitiati sane plurimum adversam, quam emisit, Petroque, Damasci metropolitæ, tradidit Elias episcopus, qui ab hæresi ad orthodoxam fidem, adnente, ut apparet, S. Petro, Damasci metropolitæ, erat conversus; alterum insignis est adversus Jacobitas hæreticos libellus, nomine Petri, sanctissimi episcopi Damasci, ad episcopum Tudaræ Jacobitam destinatus. Porro

fuit autem,
quod Arabum
impietatem
palam argue-
ret.

S. Joannes

A *sincera circa Christi fidem animi sensa in binis illis Opusculis indubie expressit, ac proin, cum hæc nihil non plane orthodoxorum contineant, non modo eximiam ejus pro Ecclesiæ doctrina curam, verum etiam intaminatam fidem, qua duas inter spurcissimas sectas medius eluxit, manifestissime produunt. At vero, cum ad summam fidei puritatem parem insectandi hæreses ardorem adjungeret, veram Christi fidem deprimi, impiæque dogmata tenere principatum, non ferens, Mahometanos juxta ac Manichæos palam redarguere, non formidavit. Verum, re sive ab his, sive ab illis ad Mahometanum Arabum principem seu chalisam delata, jussit hic sanctissimo Viro linguam præcidi, itaque mutilatum in Arabiam Felicem relegavit.*

anno 745.

9 Princeps ille Arabum, qui Theophani Valid, supra Ουαλιδ, dicitur, Elmacione et Abul-pharaio infra citandis est Valid, aliasque adhuc nominis sui efformationes sortitur, uti apud nos tom. III Februarii in Petro Majumeno num. 3 exponitur; quo propterea, studiosè lector, te remitto, ad annum, quo Sanctus noster passus sit, determinandum modo festinans. Theophanes, ubi verbis num. 2 huc transcriptis S. Petri, Damasci metropolitæ, relegationem ad annum secundum Constantini Copronymi narravit, mox etiam ad eundem annum S. Petri Majumeni refert martyrium. Quo ergo Christi anno in Felicem Arabiam relegatus est Sanctus noster, eodem etiam, etsi, ut apparet, paulo serius, Petrus Majumenus gloriosam pro fide mortem oppetiit. Hanc Bollandus noster tom. III Februarii jam cit. in Petro Majumeno cum anno Christi 745 componit; eandem autem Augustinus Lubin in Tabulis suis ecclesiasticis, Martyrologio Romano adjectis, pag. 550 aliquæ nonnulli recentiores, ut ut Bollandus sibi præluentem habuerint, anno æræ Christianæ 742 innectunt. Verum Bollandus pro martyrii, a Petro Majumeno tolerati, epocha annum 745 recte assignat, quod ut tandem extra controversiam ponam, simulque ad tempus, quo ad Dominum migravit Sanctus noster, definiendum viam sternam, fuisse hunc eo ipso anno 745 in Felicem Arabiam a Valid, Saracenorum seu Arabum principe, relegatum, paulo operosius jam nunc ostendere, operæ pretium existimo.

uti ex initi a Valid secundum Elmacionem,

10 Elmacionus, scriptor Arabs, qui sub finem sæculi XI et initio sequentis floruit, in sua Saracenicæ seu Saraceno-Arabum historia, e scriptoribus, uti in Prologo indicat, antiquioribus desumpta, lib. 1, cap. 18 de Walido, qui Sanctum nostrum relegavit, secundusque existit hujus nominis Arabum princeps seu chalisæ, ita memorat: Hic cognominatus fuit C Abulabbas; et creatus est chalisæ eo die, quo obiit patruus ejus Hisjamai, (quod ita præcepisset illi pater ejus Jezidus, ut Hisjamai nempe succederet) id est, sexto nempe Rabii posterioris, anni 123 Hegiræ. Hisjamus ergo, seu Isamus, ut scribit Theophanes, proximus Walidi secundi in Arabum seu Saracenorum principatu decessor, anno Hegiræ 123, sexto Rabii posterioris die excessit e vitis, eoque ipso die ei in chalisatum successit primum est Validus. Annus Arabicus seu Hegiræ 123 anno æræ Christianæ 742, quarta Novembris die initium; anno vero sequenti, vigesima quarta Octobris die, finem accepit. Rabii ergo posterioris, qui quartus est anni Arabici mensis, dies sexta anno Hegiræ 123 in sextam Februarii nostri, ut computanti patebit, diem incidit. Validus itaque non ante annum Christi 745, ad sextam Februarii diem prosectum, Arabibus seu Saracenis dominari incepit. Certum hoc apparet atque indubitatum; neque enim est, cur hic mendis suspectus habeatur Elmacioni calculus. Errores quidem chronologicos in patriarcharum Alexandrinorum Chronologia, quam Elmacionus suppeditat, non paucos nec leves cubare, Sollerius tom. V Junii in chronologica eorumdem patriarcharum Historia loco non uno dilucide ostendit; ast simul in hac num. 570 ingenue fatetur, scriptorem illum in vis, quæ ad gentem suam spectant, accuratum in paucis esse chronographum. Facem nobis, inquit, præferet Octobris Tomus II.

Elmacionus, rerum Saracenicarum scrutator diligentissimus, et in observanda temporum ratione in iis, quæ ad gentem suam spectant, in paucis accuratus.

AUCTORE
C. B.

11 Quam ob rem, cum de tempore, quo Saracenorum chalisæ principatum sit exorsus, faciamus sermonem, ac proin versemur in re, quæ utique ad Saracenos seu Arabes, Elmacioni gentem, pertinet, non est, cur hic cum in debita observanda temporum ratione non accuratum, putemus, aut forte etiam in ea erroris habeamus suspectum. Adhæc Elmacione, quem etiam in chronologica Patriarcharum Hierosolymitanorum Historia, tom. III Maji præfixa, num. 152 Papebrochius noster ab accuratioris commendat, Abulpharajius juxta ac Theophanes suffragatur. Hic enim ad annum tertium Constantini Copronymi scribit, Validum, unico imperii anno expleto, Arabum factione 16 Aprilis die violenta nece e vitis esse sublatum; quod proinde anno Christi 744 (hunc enim designat tertius, mense Aprilis notatus, Constantini Copronymi annus) evenisse prodit. Jam vero, cum annus seu menses duodecim, a 16 Aprilis anni 744 ordine retrogrado computati, deducant dumtaxat ad anni 745 Aprilem, optime sane cum Theophanis calculo convenit, ut Validus seu Walidus ante 6 diem Februarii anni 745 Arabibus dominari non inceperit, ac proin Elmacione, qui ex dictis Validum non ante hoc tempus dominari cepisse, docet, sanctus ille chronographus suffragatur. Quod jam ad Abulpharajium atinet, hic in sua dynastiarum Historia pag. 156 hæc prodit memoria: Interfectus est (Valid secundus, Arabum chalisæ) biduo ante finitum Giomadæ posteriorem, anno (Hegiræ scilicet) centesimo vicesimo sexto. Chalisatu functus est annus et tres menses. Annus 126 Hegiræ a 23 Octobris anni 745 usque ad 12 Octobris anni 744 excurrit, diesque antepenultima Giomadæ posterioris, seu, ut ab aliis scribitur, Jomadæ, qui sextum anni Arabici mensem constituit, incidit in anni 744 sextamdecimam Aprilis diem. Valid itaque etiam ex Abulpharajii calculo 16 Aprilis die, anno 744 diem extremum obiit: licet autem is scriptor addat, chalisatu functum esse Valid annum unum, menses tres, hocque temporis spatium, ordine retrogrado computatum, deducat ad diem, qui sexta Februarii anni 745 sit anterior, Elmacione tamen suffragatur ex eo, quod equidem ejus ex calculo initium inchoat a Walido principatus cum anno 745 concurrat.

cui etiam Theophanes et Abulpharajius suffragantur,

E

12 Adhæc potest Abulpharajius e tribus mensibus incompletum tertium, cui, ut completus esset, dies tantum septem aut octo deerant, accepisse pro completo; quod a plurium scriptorum more non abhorre, eruditorum etiam vulgo notum est. Quod si vero id ita reipsa fecit Abulpharajius, ad amissim consonat Elmacione, qui loco citato de Walido etiam ita notat: Imperavit annum unum, menses duos et dies viginti duos; quod tempus, a 16 Aprilis anni 744, quo secundum Theophanem et Abulpharajium Validus seu Walidus fuit occisus, ordine retrogrado computatum, deducit ad anni 745 sextam Februarii diem, ad quam principatus, a Walido initi, principium jam supra retulerat præfatus scriptor, quo, ut opinor, ob jam dicta nemo non stet. Certum itaque ac fixum jam maneat, Validum non ante anni 745 sextam Februarii diem Saracenis seu Arabibus dominari cepisse. Jam vero, cum S. Petrus, Damasci metropolitæ, (ad hoc enim, ob quod initi a Walido principatus initium operose hic defini, jam progredior) a Walido in exsilium, lingua præcisa, pulsus fuerit, id utique non ante anni 745 sextam Februarii diem evenit. Atque ita quidem jam tempus, post quod Sanctus noster in Felicem Arabiam relegatus fuit, definit: nunc illud, ante quod etiam hoc evenit, pariter definit. Theophanes ad annum 2 Constantini Copronymi relegationem Sancti cum Indictione undecima componit; quam ob rem, cum hic chronographus annorum et Indictionum initium a Kalendis Septembris repetat, fueritque Indictio undecima a Kalendis Septembris anni 742

principatus initio probatur, in Arabiam relegatus:

F

AUCTORE
C. B.

usque ad Kalendas Septembris anni 745 in cursu, consequens est, ut Sanctus ante posterioris hujus anni Kalendas Septembris relegatus fuerit, ac proin ex dictis eo tempore, quod anno 745 inter sextam Februarii et primam Septembris diem medium effluxit; quando etiam omni dubio procul accidisse S. Petri Majumeni martyrium ex jam supra dictis facile colliges.

ubi etiam vitam eodem, ut apparet, anno terminavit,

15 Verum enim vero eodem anno 745, temporeque, quod tunc inter Septembrem et sextam Februarii diem intercessit medium, Sanctus noster felici e civis excessu ad Superos migravit? Rem ita se habere, ex Theophane equidem apparet. Etenim (adi num. 2) ubi is auctor scripsit, ἐξώρισεν δὲ αὐτὸν κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, relegavit (Walid) eum (sanctum Petrum) in Felicem Arabiam, mox subdit: ἔβρα καὶ τελευτᾷται, Ubi etiam (S. Petrus scilicet) martyrio consummatur; verbum autem praesentis temporis τελευτᾷται, consummatur martyrio, verbo praeteriti temporis relegavit hic subjectum, facere videtur sensum parum aptum. Quis enim apud dictum putet, S. Petrus, Damasci metropoli, anno 2 Constantini Copronymi Indictione undecima in Arabiam Felicem relegatus est, ubi etiam consummatur martyrio? Hinc Theophanes verbo praeteriti temporis, relegavit, verbum praesentis temporis, consummatur, eo sine, eaque ratione, quae ab eo ineptae locutionis notam removet, subdidisse videtur. Fecerit id scilicet, ut ita Sanctum nostrum, quem anno secundo Constantini Copronymi, Indictione undecima in Felicem Arabiam relegatum docet, ibidem etiam eodem anno eademque Indictione consummatum fuisse martyrio, significaret. Quod si enim is chronographus scripsisset, ἔβρα καὶ ἐτελεύτησεν, Ubi etiam consummatus est martyrio, nihil omnino, ut mihi equidem apparet, impedimento fuisset, quo minus Sancti obitus ultra annum secundum Constantini Copronymi undecimamque Indictionem potuisset differri; cum autem scripserit, ἔβρα καὶ τελευτᾷται, Ubi etiam consummatur martyrio, Sancti obitus non serius quam secundo Constantini Copronymi anno Indictioneque undecima potest locari. Ita existimo, quod de his, quae anno illo Indictioneque gesta sunt, ibidem agat Theophanes, solentque chronologi, cum de rebus ad annum aliquem gestis tractant, ea dumtaxat, quae hoc ipso anno, non, quae etiam sequentibus evenere, praesentis temporis verbis exprimerent. Itaque Sanctus noster anno secundo Constantini Copronymi, Indictioneque undecima, uti ex Theophane videtur, consummavit martyrium; quod proin etiam anno 745, inter sextam Februarii diem et Kalendas Septembris, venit, uti ex jam supra dictis pronum est colligere.

quamquam interim de die,

14 Hinc porro jam consequitur, ut dies S. Petro, Damasci metropolitae, emortualis non sit 4 Octobris, qua eum Romano hodierno inscriptum statuunt Baronius, Castellanus aliique supra laudati. Partim nihilominus ex hodierna Romani annuntiatione, qua Petrus, episcopus martyr, annuntiat, factum reor, ut etiam Castellanus, qui jam tamen ad 21 Februarii S. Petri Majumeni martyrium cum anno 745 recte conjunxerat, Sancti nostri martyrium anno 742 perperomilligarit. Cum enim hinc quidem Sanctum hodie Romano inseri; illinc autem ejus martyrium cum Indictione undecima a Theophane componi, cerneret, id anno 742 innectendum censuit, quod secundum Theophanem hoc anno, non sequenti, quarta Octobris dies cum Indictione undecima congruat. At vero, inquiet modo nonnemo, dubitandum quidem ob jam supra dicta non apparet, quin Sanctus quartam Octobris diem anni 742 emortualem haud habuerit; verum, cum ex dictis eo temporis spatio, quod a 6 Februarii die ad Kalendas Septembris anno 745 excurrit, martyrium consummarit, diesne huic definita, quae in dicto temporis spatio comprehensa sit, assignari potest? S. Petrus, Damasci metropoli, posteriori Calendario Coptico Seldeni ad 13 Februarii inscribitur; hinc autem quis forte existimet, de Sancto nostro, utpote qui

etiam fuerit Damasci metropoli, in laudato Calendario esse sermonem. Verum in Opere nostro ad praefatum Februarii diem in Praetermissis haec leguntur: « Petrus metropoli Damasci, » inscriptus posteriori Calendario Coptico Seldeni. Quis sit, nescimus. Occisus est ab Arabibus Damasci S. Petrus Majumenus, sive, ut in Romano Martyrol. scriptum, Mavimenus, xxi Febru. aliusque S. Petrus episcopus Damascenus (qui hic est fortassis) iv Octobris.

13 Dubitarunt ergo, uti ex his verbis liquet, quod id accidit, Majores nostri, an Petrus, Damasci metropoli, posteriori Calendario Coptico Seldeni inscriptus, esset S. Petrus, episcopus Damascenus, hodie in Romano annuntiat. Quam ob rem, cum hunc cum Petro, Damasci metropoli, quo de hic agimus, pariter fecerint eundem, simul etiam an hic et Petrus, Damasci metropoli, in Calendario Coptico Seldeni memoratus, unus idemque sit, revocarunt in dubium. Et vero, cum Petrus metropoli, a nostro diversus, vir apprime Catholicus, Damascenam ecclesiam, ut Lequienus in suo Oriente Christiano tom. II, col. 853 docet, Anastasio imperatore, moderatus sit, alius forsitan ab hoc in Calendario Coptico Seldeni Petrus Damasci metropoli non annuntiat, ac proin non immerito potest ambigi, an hic a nostro diversus non sit. Sed, fac tamen, diversum non esse, nec sic tamen certum evadet, Sanctum nostrum 13 Februarii die felici e vita transitu evolasse ad Superos; uti enim sacri Latinorum Graecorumque Fasti Sanctos non iis semper diebus, quibus hi vita functi sunt, commemorant, ita nec Fasti Coptici id faciunt. Argumento est, quod S. Petrus, Damasci metropoli, qui Calendario Coptico Seldeni ad 13 Februarii inscribitur, in Calendario item Coptico Jobi Ludolfi ad 21 mensis ejusdem annuntietur; ut sane, nisi forte utrobique, contra ac verisimile apparet, de diversis esse sermonem, velis, in altero e binis hisce Calendariis non eo die, quo obiit, celebretur.

16 Nec est, quod certe in Calendario Seldeni verum diem, quo Petrus, Damasci metropoli, seu, ut tantisper dedimus, Sanctus noster migravit ad Dominum, assignari arguas ex eo, quod Petrus Majumenus, qui paulo ante Sanctum nostrum vita functus, ex Theophane videtur, Romano hodierno ad 21 Februarii diem sit inscriptus; qui enim, quæso, S. Petrum Majumenum die illo subisse martyrium, sat certo probabis? Omnibus itaque expensis, quo die Sanctus vitam cum morte commutari, incertum apparet. Nec etiam, qui id factum sit, indubitatum existimo. Quamvis enim Sanctum martyrio fuisse vitam, num. 2 indicare videatur Theophanes, ad significandam tamen Sancti consummationem seu obitum utitur verbo τελευτᾷται, quod subinde non martyrio, sed morte dumtaxat consummari, significat. Adhæc genus supplicii, quo Sanctus vitam terminavit, ne obscure quidem verbo ullo indicat. Romanum quidem, num. 1 productum, enumerat varia supplicia, quibus post linguæ resectionem Petrus, quem memorat, martyrium consummarit; verum hæc dumtaxat habet ex Menologio Sirletiano, aliisque Fastis Graecorum sacris supra laudatis; quapropter, cum hi ex dictis, si Petrus Capitolinus cum Sancto nostro, uti forte revera est, unus sit atque idem, non unum in hujus elogio admittant errorem, est utique, cur ambigatur, an Sanctus noster iis suppliciis, quæ Romanum enumerat, affectus migravit ad Dominum. Verum, utul id ita sit, Graecum nihilominus praesentis temporis verbum τελευτᾷται Latine interpretatus sum martyrio consummatur, Sanctumque appellavi martyrem, idcirco autem id feci, quod, quamquam quo genere martyrii, imo etiam, an martyrio Sanctus in Arabia vitam terminavit, non omnino appareat certum, ex Theophane tamen probabile autem, reipsa id martyrio, novisque accidisse supplicis, quæ forte diversa non fuerint a suppliciis, quæ Romanum sæpiusque laudati Graecorum Fasti recensent.

DE